

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Ceny prenumeraty: miesięcznie 5 mk. z odroczeniem do końca 450 bez odroczenia kwartalnie 25 mk. Cena pojedynczego numeru 25 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za pierwszą polityczną jednodniową na I i II kol. 1 mk. 00 fenigów, na II i III kol. 1 mk. 50 fen. na IV kol. 75 fenigów. Ogłoszenia drobne po 20 fenigów; za wyraz.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Marii Nr. 28. Telefon Nr. 24. Skrytka pocztowa Nr. 25

Ogłoszenia do „Gonia Częstochowskiego” pochodzące wprost od firm i biur ogłoszeniowych w Warszawie załatwia wyłącznie Centralna Administracja Ogłoszeń Polskiej Prasy Prowincjonalnej Warszawa ul. Zgoda № 1.

W sprawie braku węgla.

Na skutek artykułu: „Anarchja węgla grozi zagrażać całej Polsce”, którym krakowski „Kurier Codzienny” zaalarmował całe społeczeństwo, miejscowy inspektor pracy p. inż. B. Leleweł nadał nam wyjaśnienie treści następującej:

Nienormalne warunki istniejące obecnie, wywołują stan chorobliwy w umysłach ludzkich i we wszelkich przejawach życia ludzkiego. Z jednej strony oczekiwanie czegoś, jakichś zmian, tymczasowość i niepewność teraźniejszej egzystencji i dużo innych przyczyn demoralizują ludzi w ich pracy z drugiej strony doszukiwanie się przyczyn tego we wpływie tej lub innej jednostki wtedy, kiedy tu działają wpływy najróżnorodniejsze, — wytworzą zamęt pojęć i wprowadza jeszcze większą demoralizację.

Autor artykułu: „Anarchja węgla grozi zagrażać Polsce” zdradza zupełną nieznajomość przedmiotu i jednostronność myślenia. Gdyby autor tego artykułu postarał się wyjaśnić sobie przebieg strajku w Zagłębiu, albo choćby przeczytał krótkie relacje pism o nim, to nie napisaby, że „Ministerstwo Pracy w Warszawie organizuje i popiera w Zagłębiu dzikie strajki,“ gdyż z wyjaśnieniami dowiedziałby się, że to właśnie Ministerstwo najbardziej dążyło do zlikwidowania strajku i strajk przeciągnął się z przyczyn niezależnych od przedstawicieli tego Ministerstwa w komisjach pośredniczących. Niżej podpisany był członkiem jednej z tych komisji i jest zupełnie uświadomiony pod tym względem.

Zdanie wypowiedziane przez autora kwalifikuje się do nazwy prostego poszczerstwę i do rozpatrzenia sądowego. Tylko chorobliwy stan umysłowy wynikający z nienormalnych obecnych stosunków, jak zaznaczyłem na początku, łagodzi winę.

Co do wydajności pracy górników w Zagłębiu Dąbrowskim, to prawdą jest, że wydajność ta spadła w stosunku do przedwojennej, ale tutaj nie trzeba szukać winy jakiejś jednostki lub jakiegos Ministerstwa, gdyż dane statystyczne wskazują, że za granicą, we Francji i Anglii, wydajność taspada także jeszcze bardziej i obecnie górnik polski daje wydajność większą, niż francuski lub angielski. A więc zmniejszenie wydajności pracy nie jest czemś specyficznym dla nas, dotknęła całą Europę! Ma widocznie dużo głębszych przyczyn, niż się zdaje autorowi. Nie będę ich rozpatrywał, gdyż zajęło by to za wiele miejsca.

Katastrofa węglowa u nas w bardzo nieznacznej mierze zależy od zmniejszenia wydajności pracy robotnika, a główne przyczyny są następujące:

Zagłębie Dąbrowskie w najlepszych okolicznościach dawało około 6 milionów ton węgla rocznie i obsługiwało tylko Kongresówkę. Poznańskie opalało się węglem Górnego Śląska, Galicja — węglem cieszyńskim, a Grodno, Wilno, i inne wschodnie miejscowości — węglem południowo-rosyjskim, chociaż trochę węgla z Dąbrowy szło do Rosji, ale za to szedł też do Kongresówki węgiel z Górnego Śląska. Obecnie wszystkie te prowincje biorą węgiel z Dąbrowy i z tego względu potrzeba nam węgla już nie

6 milionów ton, a 13 milionów, t. j. że Dąbrowa w najlepszym razie może dać około 40 proc. potrzebnego obecnie węgla. Tymczasem koleje Kongresówki, Poznańskie, Galicji i Wschodu muszą dostać całe 100 proc. swego zapotrzebowania, wojsko i zakłady przemysłowe, pracujące na wojsko muszą też dostać całe 100 proc., więc na resztę przemysłu i na opał osób prywatnych pozostaje bardzo niewiele.

Szląsk Cieszyński może dawać 7 milionów ton, a Śląsk Górny — 43 miliony. A więc, po okupacji tych prowincji przez wojska koalicyjne, będziemy mogli dostawać węgiel w pełnej potrzebnej ilości i katastrofy nie będzie. Nie trzeba bezpodstawnie straszyć społeczeństwa i wprowadzać w błąd, gdyż takie zdania i takie artykuły przynoszą mu wielką szkodę.

Inspektor Pracy
Inżynier B. Leleweł.
Częstochowa, 18/IX 1919.

Carat w wydaniu bolszewickim.

W organie Centr. Komiteta moskiewskiego „Izwiestia” ukazał się artykuł **Nashamkasa (Sulebiowa)**, w którym ów bolszewicki ma stana dowodzi, że potalowania godni epigoni caratu, za jakich uważa Denikina, Kolesaka i t. d., nie są w możności przywrócić „sjednosonej wielkiej Rosji” — to potrali tylko bolszewizm.

„Droga do stworzenia sjednosonej, wielkiej Rosji prowadzi li tylko po przez arzeszywistnienie naszego programu. Nastąpi to w rezultacie dobrowolnej sgody praujących mas różnych narodów, zamieszkujących dawne imperjum rosyjskie — mas, przekonyanych o konieczności stworzenia sjednosonej Rosji ze względu na własne polityczne i gospodarcze interesy. Jedyne droga swobodnego porozumienia robotniczych mas stworzyć sziolamy sjednosoną i wielką Rosję, wielką nie w sensie ideologicznej (palcenosj ideologicznej), lecz w sensie wolnego swiastku swobodnych i szesęśliwych narodów. Nie stworzy my takiej Rosji dzięki pomocy ze strony imperialistów ententy, lecz przeciwnie przez bezwzględna walkę s nimi, przez odrzucenie wszystkich ich pretensji do urzadszenia naszego zyela wedlug ich burzastycznego planu. Zjednoszona, wielka Rosja może być osiagnięta tylko na drodze dalszego rozwoju i wzmocnienia sowieckiej wladzy we wszystkich dzialniach bylego imperjum rosyjskiego”.

Stary rosyjski imperializm bije s tych słów nieduwaznacnie. Brakuje tylko fraszki o morzu rosyjskiem i słowiańskich strumieniach”.

Z WIDOWNI WYDARZEN.

Powstanie na Górnym Śląsku trwa.

Cieszyn. Ostatnie doniesienia s Katowice dowodzą, że powstanie na Górnym Śląsku mimo przewagi niemców, trwa jeszcze w dalszym ciągu. W niedziele w Hucie Laury doszło do walk. Gwałtowny ogień karabinowy trwał do godziny 5 rano. W Zaborniu rzucono granat na posterunek niemiecki, stojący koło fabryki brykietów. Od wybuchu spłonął dach fabryki. Również koło elektrowni urządzony był napad, który wywołał strzelaninę.

Petycja pod Burgentalem.

Sosnowiec. „Oberachl. Kurier” donosi:

Ubiegłej noey uderzył przez granicę koło miejscowości Burgental oddział polskich sokółów, otoczył placówkę niemiecką w sile 5 ludzi, zabrał ich do niewoli i wprowadził do Galicji.

Wznowienie stosunków między Polską a Niemcami?

Berliński koresp. „Oberachl. Kurier” donosi do swego pisma, że komisja ententy zaproponowała rządowi polskiemu i niemieckiemu wznowienie stosunków.

Wedlug doniesień s nad granicy zachodniej, od piazku sawazyły się daje cofanie wysuniętych wojsk polskich, a zwłaszcza artylerji.

Księga okrucieństw.

Polacy, jak wiadomo przygotowują wydawnictwo księgi okrucieństw, która zostanie wręczona komisji ententy.

Dowodzą o korpusie armji niemieckiej w odpowiedzi na to wyda niemiecką księgę i swraca się do ludności o nadsyłanie materiałów, dokumentów, fotografii „kruceństw polskich”, podpaleń, eksplozji etc.

P. Maurice Pernot, delegat dsienika „Le Petit Parisien” opisuje następujący fakt zamordowania 16 letniego chłopca w Tyehy:

...areszty, przesledowania i nie traktowanie trwają w dalszym ciągu. W Tyehy powłan 16 letni chłopiec został oskarżony o obelgę nosa i uszu niemieckiemu żołnierzowi, za co go niezawołanie rozstrzelano.

Na drugi dzień, na śladnie rodzinie samopodżwanego, dokonano ekshumacji swiok żołnierza i przekonano się, że ma on nos i uszy czyste!

Wojska polskie nie wezmą udziału w obsadzeniu Górnego Śląska.

Pisma berlińskie podają następującą depeszę s Rotterdamu:

„Times” donosi s Paryża, że sgodnie e decyzji najwyższej rady, wojska polskie nie wezmą udziału w okupowaniu przez sprzymierzonych Górnego Śląska i pozostałych prowincji praskich.

Niemcy wywożą zbiory.

Warszawa. Ze Śląska Górnego donoszą, że niemcy w dalszym ciągu wywożą zbiory tegoroczne do Niemiec.

Aresztowanie przywódcy powstańców.

Sosnowiec. Z Myślowic donoszą: W ubiegły tygodni aresztowano tu przywódcę polskich robotników Kamioniarza s powodu udziału w powstaniu. Aresztowanego mieli wydać sami górnicy powiatu Kamioniarz, jako członek Rady robotniczej miał się nadmiernie szbagocić.

Komisja Cambona za najrychlejzym plebiscytem na Śląsku.

Warszawa. Pisma warszawskie donoszą, że komisja Cambona czyni starania o najrychlejzy termin plebiscytu na Śląsku Głasyjskim, a to ze względu na palące konieczności gospodarskie.

Polowie żądają natychmiastowego zwolnienia Sejmu.

Warszawa. Klub posłów ludowych samierza wystąpił e inicjatywą natychmiastowego zwolnienia Sejmu ze względu na ciężkie położenie wewnętrzne kraju i lierne ważne problemy, domagające się załatwienia.

Sprawa granic między Polską a Rosją.

Warszawa. Z Paryża przybył do Warszawy Leon hr. Lubieński, delegat polaków do Litwie i Białorusi, który sziółły sprawozdanie ze swej misji w Paryżu. Hr. Lubieński stwierdził, że sporne tereny polsko-rosyjskie są pewnego rodzaju „tabula rasa” w Paryżu. Sprawę granic polskich na wschodzie, znakomicie popierają: 1) sukcesy wojsk polskich na wschodzie, 2) aschwały sejmikowe na Litwie i Białorusi za połączeniem się s Polską.

Nasze granice na wschodzie w wyso-

kim stopniu zależą także od załatwienia przynależności państwowej Galicji wschodniej.

Jeżeli cały ten kraj włączony zostanie do Polski, wówczas i granica północno-wschodnia naszej republiki zostanie rozszerzona.

P. Lubieński jedzie do Mińska, gdzie sziółły sprawozdanie Naczelnikowi Państwa.

Nowy zamach na Wilsona?

Dzienniki donoszą z Portlandu, że w czasie wyleczki prez. Wilsona w towarzystwie kilku osób nastąpiła eksplozja samochodu.

Jadący w pierwszym samochodzie pewien znany dziennikarz amerykański szgiął na miejsce, a nadto 2 osoby s bezpośredniego otoczenia Wilsona odniosły rany. Sam prezydent Wilson endem uniknął śmierci. Panuje ogólne mniemanie, że katastrofa została wywołana przez zamach.

Poleżenie gospodarze Niemiec.

Nauen. Sytuacja ekonomiczna w Niemczech pogorszyła się e powodu braku węgla i surowców: Z innych przyczyn wymienie należy trudności komunikacyjne, strajki, oraz podniesienie pacy s robocizną. Na roli, w kopalniach, w hutach żelaznych podaż robotników jest większa niż popyt. Pracownicy zaś w zakładach przemysłowych, szczególnie zaś w fabrykach metalurgicznych, fabrykach instrumentów, papieru i tkanin, bardzo wielu robotników posiada bez pracy. Większa ilość fabryk w Berlinie, zwłaszcza fabryk pracujących dla wojska, coraz bardziej redukuje ilość robotników.

Rewolucji w Niemczech nie będzie.

Nauen. Minister Noske wygłosił dłuższą mowę na konferencji saskiej partji socjaldemokrat. Noske oświadczył, że wbrew twierdzeniu Scheidemana nie należy się obecnie spodziewać rewolucji w Niemczech.

O pomoc dla sowieckiej Rosji.

Katowice. Z Berlina donoszą do „Oberachlische Kurier”, że w fabrykach tamtejszych rozpowszechniano są przez niezawolanych i spartakowców proklamacje, wywołujące proletariąt do akcji ratunkowej na rzecz sowieckiej Rosji, która jest powolnie s a g r o t o n a przez otoczenie siłami ententy.

We środę uchwalili parlament francuski ratyfikację traktatu pokojowego.

Warszawa. „Przeгляд Wicesorny” donosi s Paryża, że lisa francuska uchwali we środę ratyfikację traktatu pokojowego, zaś senat sziwierdził tę ratyfikację s końcem b. m.

Niemcy e ciągu 15 dni po ratyfikacji podpisają końcowe postanowienia, e ich uchwały konstytucyjne, powięste przed traktatem pokojowym, są nieważne.

Okrażenie Petersburga.

Rotterdam. „Daily Mail” donosi s Helzingforsu: Przybyło wiele tysięcy wojsk technicznych Ententy, które mają utarciecznie okrażenie Petersburga. Jednoczesne natarcie sprzymierzonych na Petersburg i na północną Rosję oczekiwane jest s dnia na dzień, skoro porty Kronsztańskie zostaną zdobyte.

Omowski demaskuje eustrefizm Czechów.

Praga. Pisma czechoskie donoszą dodatkowo, że reprezentant Polski na konferencji pokojowej p. Roman Dwowski w celu sparaliżowania twierdzenia agitatorów czechskich, is orientacja ich od początku walki skierowana była przeciw niemiecko-austriackiemu imperializmowi, i że stanęli po stronie koalycji, przedłożył Radzie czterech brozurę b. p. a. dra Tobił p. t. „Das boehmische Volk”.

W brozurze tej b. przywódcas Młodoczechów p. Tobiłka stanął na stanowisku esarnie-siottem bez za-

50,000 par obuwia dla Częstochowy.

Jak dowiadujemy się od kierownika biura Rady opiekuńczej powiatowej p. Jaroszyńskiego, wysłał handlowy teje Rady zakupił około 50,000 par obuwia z grubej skóry dla robotników i włóciarek powiatu częstochowskiego Ponadto zakupiono znaczna ilość materiałów, kółder, kozy, ciepłych rękawic itp. Transport z odesłał i obwiem znajduje się już w Gdańsku. Kierownictwo Rady Opiekuńczej powiatowej dokłada wszelkich starań, iżby odesłał i obwiem jak najrychlej sprowadził do Częstochowy.

Zakupione obuwie i towary oddane będą do sprzedaży wyłącznie spółkom, związkom i sklepom gminnym z należeniem com maksymalnych, które zapobiegają dowolnej kalkulacji bosseszeźnych sprzedawców.

Zebranie woźnych. Zarząd Związku woźnych w Częstochowie zaprasza swych członków na zebranie do sali „Ogniska Robotniczego” Krakowa 13, które się odbędzie dnia 20 b.m. o godzinie 7 wieczorem celem przyjęcia zatwierdzonej ustawy i omówienia różnych spraw dotyczących się Związku.

Samowola? Wydany przez Stow. „Jedność” pod redakcją p. F. Witeszczyka dwutygodnik „Jedność” w nr. ostatnim podaje następującą notatkę, charakteryzującą dosadnie samowole, czy też ultra-biurokratyczne usposobienie pewnej kategorii urzędników polskich.

Notatka brzmi: „Pragnąc przeciwdziałać paskarstwu stowarzyszenie nasze miało zamiar sprowadzić kilka sztuk bydła i trzody chlewnej na ubój dla spożywców. Pomimo jednak pozwolenia Ministerstwa Aprobacji z dnia 19 sierpnia r. b. Nr. 13348, młody urzędnik w Brzeźnicy posłany ludziami, bydła i trzody prze wieści do Częstochowy nie pozwolił. Oto treść odmowy:

„Z powiatu Nowo-Radomskiego można wywozić tylko za zezwoleniem Referenta aprobacji, lub Komisarza Rządu polskiego w innych razach wywóz takowy nie jest dozwolony i podlega konfiskacie.” Może nam czytelnik powiedzieć, kto u nas rządzą i kto jest starszy czy Minister Aprobacji w Warszawie czy komendant II rewiru w Brzeźnicy?

Wykrycie paskarskiego składu jaj.

Jak dowiadujemy się, Urząd walki z lichwą i spekulacją w Częstochowie wykrył u Mosska Wallersteina w Krzepicach nielegalny skład z jajami, w którym znajdowało się 50,000 sztuk jaj. Wallersteina oskarżono o handel jajami, sklepu jednakże nie posiadają, a zapasy jaj gromadził w potajemnym składzie w podwórzu, niezauważonym żadnym sztydem.

Uważamy, że tego rodzaju „hurtownicy”, gromadzący obywateli za pasy jaj w pastę pograniczną, przy nieszczęśliwym naszym wielką szkodę przez skupowanie i podbijanie cca na jaja.

To też nie wątpliwie, iż U rząd walki z lichwą i spekulacją nie dopuści do tego, iżby żydowscy paskarscy ogładali miasto nasze, skupując na biało i jaja niezawodnie w celu przemycenia tych produktów poza granice kraju.

Moszek Wallersteina winno „być u karany w ten sposób, żeby i innych „hurtowników” ostrzegł raz na zawsze od popłatnego procederu. Żeby kwirowane jaja zaś powinny być rozsprzedane ludności miasta po cenie maksymalnej, ustanowionej przez cennik.

Wieciany napad W ub. środę wieczorem d. mieszkałca w ul. Wasat pod Kamienią Polska, Franciszka Korczyk, wtargnęto 3 ubrojenych w rewolwery bandytów, którzy rozkazali domownikom obecnym w izbie odwrócić się twarzą do ściany, a sami przystąpili do plądrowania mieszkania. Gdy gospodarz spostrzegł, że bandyci dobierają się do skrytki w której przechowywał pieniądze, przewrócił lampkę, która upadła na ziemię szciska. Gospodarz korzystając z ciemności wykoszczył z mieszkania i wszczął alarm. Wówczas bandyci ruszili się do ucieczki, nie zabierając nic z mieszkania.

Potajemny handel mąką. Wczoraj policja państwowa aresztowała Ogjelihausa Wolfa (ul. Warszawska 11) który przewoził pod kartoflami 4 worki mąki. W drodze do komisariatu Gzyblbaum uświadł przekupio posterunkowego Idziego Jada, wręczając mu 100 m. łapówki.

Tegoż dnia aresztowano Moryta i Ieka Borgmanów, którzy przewozili mąkę ukrytą w skrzyniach pod przeskami.

Kradzież 30,000 mk.

Z kantoru wymiany Wczoraj w godzinach popołudniowych podczas transakcji wymiany koron w kantorze wymiany p. Nassalekiego, mieszkającym się przy handlu win p. Jankowskiego, została skradziona gotówka 30,000 mk. Za sprawą kradzieży, po wyjściu którego zauważono brak teści, policja państwowa zarządziła energiczny posąg.

Wypadek z samochodem W ub. czwartek o godz. 8 min. 30 wieczorem na rogatkach św. Barbary samochód wojskowy w wielkim pośpiechu najechał na furmankę, jadącą z Częstochowy. Wynik zdarzenia był fatalny koń został zabity na miejscu wós pogruhotany, a woznieta Barczyk ciężko połamany. Inne osoby jadące wozem, uległy tylko silnemu wstrząśnieniu.

Sądymy, że władze wojskowe winny surowo zabronić karkołomnej jazdy samochodami osobowymi!

De członków „Lutni”. Upraszam członków „Lutni”, zarówno chórow jak i orkiestry, tudzież miłośników śpiewu i muzyki, którzy pragną wkręcenia „Lutni” o nadstawienie swoich adresów niżej podpisanemu do biura Notariusza Reisslera, II Aleja Nr 23 — z pozostaniem A. Plebanek.

Z Rady Miejskiej.

Na wstępie posiedzenia, po odczycaniu protokołu z poprzedniego posiedzenia Rada przystąpiła do wyboru nowego sekretarza na miejsce p. Kottana, który ustąpił skutkiem wyjazdu. Przez skłamanie wybrano jednomyślnie r. sędziogo Kędziarskiego.

Nastąpiła debata o zmianie wnioskiem r. Stillera i tow. w sprawie wprowadzenia dodatków do cen biletów kolejowych na rzecz miasta. Dodatki wynosiłyby 5 mk. przy cenie biletu 5 mk.—50 fen. i dalej wszyscy, przyjeżdżający do miasta. Ceny powyżej 25 mk. podatek na rzecz miasta wynosiłby 6 mk. Wniosek odesłano do delegacji p. datkowej.

Obywatelną dyskusję wywołał wniosek Magistratu, proponujący opodatkowanie restauracji na rzecz miasta według rozkładu następującego: Restauracja „Crystal” (dawna, Jankowski) mk. 150 dziennie, rest. Zambrzeńska i „Apollo” po 50 mk., „Ekspres” — 25 mk., pozostałe — po 20 mk. dziennie. Radny Tomaszewski proponował stopę podatku o 50—75 pr. niższą, r. Hiasko — niższą o 50 pr. Po przemówieniu kilku mówców wiceprezydent Januszewski w imieniu Magistratu smodyfikował wniosek pierwotny o tyle, że najwyższy stopień opodatkowania obniżył do 100 mk., pozostała wiający wykosć o opodatkowania poszczególnej sakadów decyzji Magistratu. W rezultacie uchwalono wniosek tej treści, że podatek ma być rozłożony na restauracje, cukiernie, kawiarnie, w których odbywają się widowiska sceniczne, świetlane produkcje muzyczne, w których podawane są napoje wykoskowe do sprzedaży ma miejsce, wreszcie na te, które posiadają bilardy. Maksymalną wysokość podatku określono na marek 150 dziennie. Wysokość podatku dla poszczególnych zakładów tego rodzaju określił Magistrat.

Po zatwierdzeniu sprawy powyższej debatowano nad wnioskiem o podwyższeniu pensji sekwestratorów o 1 proc. od sum przez nich szalkowanych i egzekwowanych, co oblażyłoby budżet mniej więcej o 16 mk. dziennie. Dotąd należało, że sekwestratorzy egzekwują miesięcznie średnio 45,220 mk., czyli każdy z nich egzekwuje miesięcznie około 400 mk. Po dłuższych rozprawach wniosek uchwalono z poprawką r. Praskowskiego, podnoszącą normę wymienio nego dodatku dla sekwestratorów do 2 proc.

Ostatnie wiadomości.

Polskiej Agencji Telegraficznej (Telegr. własne „Gońca Czyst.”)

Sprawa Rjeki Lugano, 19/9. Z Paryża donoszą: Najwyższa Rada Koalicyjna zdecydowała się wystąpić sbrojnie przeciw d'Annunzio. Wszystkie okręty wojenne ontente wypłynęły z portu i skierowały się do Rjeki.

W chwili, gdy wszystkie oddziały entente opuszcza port, postawi się powstaniem ultimatum, żądające, aby w ciągu 24 godzin opuścili Rjeka.

D'Annunzio zapowiedział, że bronieć będzie Rjeki do ostatniej kropli krwi.

Wykonanie traktatu pokojowego. Berlin, 19/9. Do Berlina przybyła komisja międzysojusznicza, mająca czwadek nad wykonaniem warunków traktatu pokojowego, podkrotowanych Niemcom.

Podróż Poincarre. Londyn, 19/9. Agencja Reutersa donosi: Prezydent republiki francuskiej, Poincarre, w dn. 24 października b. r. przybędzie do Londynu.

Manifestacje we Włoszech. Rzym, 19/9. W środę odbyły się wielkie pochody i manifestacje w Rzymie i innych wielkich miastach włoskich na rzecz Rjeki.

Rokowania rosyjsko-estońskie. Stockholm, 19/9. Z Helsingforsu donoszą, że do rokowań Estonji z rządem sowieńskim rosyjskich jeszcze nie doszło.

CHOLERA I HISZPANKA. Paryż, 19/9. Lekarze francuscy i włoscy stwierdzają, że w r. b. spodziewana jest ponowna epidemia hiszpanki.

W niektórych miastach hiszpanka już grasuje. Przedsięwzięto środki, Nowak Piotr 3 m. Baran Kaeper 2 m. Szewczyk Franciszek 2 m. Makowski Tomasz 2 m. Rak Matyas 3 m. Ziemiński Stanisław 1 m. Golis Andrzej 3 m. Idukowski Jan 2 m. Sikora Aleksander 1 m. Lasoń Antoni 1 m. Potasiński Ignacy 1.50 fen. Sobijanowski Józef 1 m. Mataszyński Bartłomiej 1 m. Janorzik Jan 1 m. Tarnowski Stanisław 1 m. Warmas Jan 2 m. Malagowski Wojciech 1 m. Tomasz Jan 1 m. Rasem 89 m. 50 fen.

by niebezpieczną epidemję zwalczyć w zarodku.

Londyn, 19/9. Epidemja cholery na obszarze Chin pomiędzy Pekinem a Tien-Tsinem nie ma groźnego przebiegu. Wobec obniżenia się temperatury spodziewane jest wygaśnięcie zarazy w ciągu 8 do 15 dni.

Zdobyć wojenna zo wschodu.

Warszawa 19/9. Różna zdobyc wojenna zdobyta na pobitych bolszewikach na wschodzie częściowo już obliczona i rozpoznano zdobyte ładunki i przedmioty dostarczone do Polski. Przewożone zdobycy polecone zo stało warszawskiej spółce przewozowej, która z tego tytułu otrzymała przywilej na pierwszeństwo otrzymania wa wagonów.

Rządy frankojski na Węgrzech. Wiedeń. Włoski poseł socjalistyczny Morgari wystosował do wszystkich socjalistycznych frakcji w przymiotach francuskim, angielskim i belgijskim telegram, w którym nie próbuje socjalistów węgierskich skazywać na terror rządów Frydrycha na Węgrzech. Dotąd jest uwiecznionych 50,000 obywateli. Wiele osób zostało szkodliwych w więzieniu. Telegram twierdzi, że dziennie rozstrzelano są i wieszano setki osób. Z Dunaju wyłazają dziesiątki trupów. Morgari wywa wreszcie socjalistów wszystkich krajów, ażeby się przycygnęli do obalenia tego rządu reakcyjnego.

Na Czerwony Krzyż — Braja Utaer 50 mk.

Na Biały Krzyż — Grzybowska 100 m.

Na Skarb Narodowy — Józef Posner 60 rab.

Na sieroty po Sewerynie Kozak Henryk Markusfeld 10 m. M. Zgorzelska 30 m.

Z kraju. Zakup 150 lokomotyw amerykańskich.

Z Warszawy donoszą, że rząd polski nabył we Francji od Ameryki 150 lokomotyw kolejowych. Transport tych lokomotyw do Polski już się rozpoczyna.

Wyrok sądu doraźnego we Włocławku. Sąd doraźny we Włocławku skazał na śmierć gospodarza ze wsi Otmianowo, Kazimierza Brodę za zabójstwo ojca i matki, sta ruszków 80-letniego. Wyrok wykożano dnia następnego. Wspólniczkę Brody, jego żonę Józefę, wyłączone z pod kompetencji sądu doraźnego i i sprawę jej skierowano do zwykłego sądu ze względu na to, że według opinii ekspertów znajduje się w ciężkiej chorobie.

Szczegółowe warszawskich bandytów. W wagonie kolejki, między Jabłonką a Nowym Dworem uśpił osiadły bandyta wszystkich pasażerów i szabował co tylko szaleł.

Na ślad bandytów oszywiście nie trafiono.

Rozmaitości. (—) Bajeczne skarby. Z Kandy donoszą, że odkryto tam w okolicy Manitoby nowe kopalnie siarki, kół bogate, jakich dotąd nie znano.

Żył siarka leżą tam w grubych pokładach mieszczących z kwarcem, a ruda po oczyszczeniu daje co najmniej 50 procent czystego siarki. Prócz tego znajdują się drobniejsze ilości, t. sw. i siarki siarki białej i orszaki, wystętko niezbyt głęboko i łatwo dostępne. Ciepłota objęta jest okrągłą formacją szystowego granitu. Łatwo pojąć ilu poszukiwaczy siarka posiadają teraz w okolicy Manitoby, w nadziei szybkiego szogacenia się.

Ofiary

Złożone w Redakcji „Gońca Czyst.” Na Komitet nienistena Doraznej Pomocy powstańcom na Górnym Śląsku.

Robotnicy oddalił Waga główna Huty „Częstochowa”: Masiałowski Tomasz 1.50 fen. Langner Jan 2 mk. Ludwig Piotr 5 m. Kretowicz Jan 3 m. Miękina Piotr 2.50 fen. Maciąg Wawrzyniec 2 m. Bijak Wincenty 3 m. Królkowski Kaeper 2 m. Kowalski Kaeper 2 m. Romański Jan 2 m. Brzeski Antoni 2 m. Wilk Paweł 2 m. Miassek Józef 2 m. Adams Jan 3 m. Tomasz Ludwik 2 m. Bedarek Wojciech 2 m. Nowicki Mikolaj 2 m. Jasiewicz Józef 3 m. Organa Leon 2 m. Suchoński Piotr 3 m. Lefeld Teodor 2 m. Pietrak Tomasz 2 m. Gajewski Jan 3 m. Grabara Wojciech 4 m.

SENSACJA!
Passe-Partout i bilety ulgowe nieważne.

TEATR PARYSKI
w Częstochowie, ul. Panny Marji 19.

Program od środy 17 września
i dni następnych!

CYRK WOLFSONA

Sensacyjny dramat cyrkowy w 6-ciu aktach w połączeniu z wielką pantomimą baletową w 8-iu epizodach.

Reżyserja **ALFREDA LINDA.**

w roli głównej **EWELINA RUDENICKA** najslawniejsza akrobatka w świecie.

Część 1. Galowe przedstawienie.
Część 2. Książę i dziecko cyrku.

Część 3. Nieudane samobójstwo.
Część 4. Wykradzenie dziecka przez matkę.

Część 5. Pożar cyrku.
Część 6. Tragiczna śmierć Eweliny.

EPIZODY:

1. Sen rycerza.
2. W podziemnym świecie.

3. Rynek w miejscu stońca.
4. Wesele rycerza.
5. Mała nimfa szuka pomocy bogini rzek.

6. Ucieczka przed powodzią.
7. Nimfa ratuje rycerza z narzeczoną.
8. Demony w walce z gwiazdą.

UWAGA: Z powodu kosztownej dzierżawy obrazu ceny miejsc podwyższone na każde miejsce o 50 fenigów.

ANONS: Wkrótce demonstrowane będzie arcydzieło sztuki kinematograficznej „**Dzieje Grzechu**” (Żeromskiego) rozgłoszeń sławy dramat w 6-ciu wielkich aktach z udziałem Włoskiej Kino-Diwy Warszawianki **Stanisławy Gallone.**

Teatr „ODEON” ul. Panny Maryi Nr. 27.

Program od soboty 20-go do wtorku 23-go Września

SENSACJA

Ulubienica Publiczności, uroczą

SENSACJA

MIA MARY

w swej najnowszej kreacji, w wybornej 5-cio aktowej komedjo-farsie.

KAPRYS MILJONERKI

Nad program: **WIDOKI WIEDNIA** (zdjęcia z natury.)

Ceny miejsc zwykłe.

Bufet cukierniczy na miejscu.

Dr. Stefan Purski

Choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć 8—11, 3—7
KILIŃSKIEGO 5.

DOKTOR

Józef Kluczewski

h. ordynator ustaw, ginekolog, kliniki w Kazaniu
Choroby wewnętrzne i kobiece.
PRZYJMUJE:
ul. Panny Marji Nr. 82, od godz. 5—7 wiecz.

DOKTOR

W. K a h i

Choroby kobiece i akuszerja
przyjmuje od 1 do 4.
ul. Dąbrowskiego (Szkolna) 6 I piętro.

Doktor med.

E. Petrykat

h. lekarz kliniki Prof. LESSERA
Choroby skórne i weneryczne.
przyjmuje do 10 rano i od 4—7 godz. wiecz.
ul. Gen. Dąbrowskiego (Szkolna) 6 I piętro

Lekarz-Dentysta

Artur Broniatowski

ul. Panny Marji Nr. 8 (I Aleja)
Przyjmuje codziennie od godziny 9—1
i 3—7 wiecz.

Zakład Sióstr Nazaretanek

zawiedamia, że nauka w szkółce froeblovskiej rozpocznie się
w poniedziałek dnia 22 Września r. b. o godz. 9 min. 30 r.

Dr. TOMASZEWSKI

III ALEJA Nr. 69.
Choroby wewnętrzne, kobiece i dziecięce.
Przyjmuje od 9—12 i 4—7.

Lekarz-Dentysta

Michał Grejniec

ul. Panny Marji (I Aleja) Nr. 10
Przyjmuje codz. od 9—1 i 3—7 w.

Wypróbowany środek przeciw reumatyzmowi itp. bolom
Expeller Częstochowski
z wiatru jasnogórskiego
wzrostu aptekarza A. WŁOCHOWSKIEGO
Zakład wędzarni.

Potrzebna jest

biegła maszynistka pisząca na różnych systemach maszyn do Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy i Opieki nad Wychodźcami w Częstochowie, Jasnogórska 24.

Stenografiki piszące biegle mają pierwszeństwo. Zgłaszać się osobicie z referencjami i świadectwami u kierownika Urzędu.

ZAWIADOMIENIE

Zawiedamia się wszystkich majstrów fabrycznych m. Częstochowy i okolic, że dnia 21 b. m. o godz. 3 po południu odbędzie się zebranie w ważnych sprawach w sali przy czyteln. robotn. Zrzeszenia Kobiet na Częstochowie.

FODZIĘKOWANIE.

Szanownym Państwu Milczewskim, oraz Sędziemu Iudzkiemu za okazane dobrodziejstwo składam serdeczne „Bóg zapłać”
K. S. z wnuczkim Ryszardem.

Ogólne Zebranie

Związku Zawodowego „PRACA”.

W niedzielę dnia 21 Września r. b. o godz. 1 po południu w sali „Ogniska Robotniczego” odbędzie się ogólne zebranie Związku Zawodowego „Praca” na którym będzie przemawiał generalny sekretarz Polskich Związków Zawodowych z Warszawy p. Bernatowicz. Zarząd Związku „Praca” prosi członków i sympatyków o jaknajliczniejsze przybycie.

Kooperatywa „Jedność” w Częstochowie

zawiedamia swoich członków że w tygodniu od 22 do 28 b. m. wydawane będzie na własne kupony na Nr. 21—5 sztuk jajek po 36 fen. i na Nr. 22 — 4 sztuki śledzi po 1 Marce sztuka.

Francuska

poszłuje pokoju szara. Oferty w „Gońcu”

Ogłoszenie.

Wacław Kędzierski, liczący 46 lat, rzeźnik z Wieruszowa zasądzony prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dn. 2 sierpnia 1919 N. AK. 240 i 5 19. za występki z art. 1. ust. ostatni i przedostatni dekretu z dn. 5 grudnia 1919. N. 19 Dz. Pr. popelniony przez ustłowanie przemykania za granicę 99 i 1/2 fun. synek wędzonych, 17. i 1/2 fun. synek sznurowanych, 24 fun. boczków wędzonych 6 fun. słoniny, 19 3/4 fun. mięsa surowego i 28 fun. kiełbas, na karę 1-miesięcznego więzienia i 1000 mk. grzywny. Częstochowa, dnia 15 września 1919 r.

Dr. Pienikarski
Prokurator Sądu Okręgowego w Częstochowie.

Sprzedam

dwie morgi ziemi i zabudowania gospodarstwa Parkitla 67. 2552-

Pilniki

w najlepszym gatunku poleca skład naosny kuchennyh W. Nowicki dawniej Stawski Alcja Nr. 33.

Zakład

frzyjski do sprzedania s powodu wjazdu Stradomska 42.

Dom

muruwany front s dwoma oknami w śred-wiosci s powodu wyjazdu szara do sprzedania. Do kupna potrzebna mk. 200,000. Pożądani referencjami szarytania raczą kierować. Adm. Gońca pod lit. „S. D.”

Swieże

miego konkie Mała 2.

Zgubiono

kwit lombardu wyd. n. Nr. 36695 2557-

Dom

duży s salą teatralną i 30 ubikacji mieszkalnymi w Myszkowie na stacji sz 70 tys. m. sprzedam szara. Oferty Młodkowski III-Aleja 62 Kooperatywa.

Zgubiono

weksel s roku 1908 na rb. 100 s podpisem Antoniego Hermasa.

Potrzebny

chłopiec lub dziewczyna do obsługi w Aptosie pod Janą Górą ul. Kordeckiego 27.

Poszukuje

2-eh pokoi s rozbudą do obsługi w Gońcu sub mie szkanie.

Sprzedam

wytworniczkę długi oryginalną Wład. Fabryczna 7 Ładzistka.

Siódte

miejskie w bardzo dobrym stanie sprzedam Wład ul. Kawią 6 u gospodarza. 5000-

Przyjmij o uregulowanie prenumeraty.

Kierownik literacki Jan Barylski.